

Mateiu I Caragiale Craii de curtea veche

" Mateiu I. Caragiale a creat in literatura romana un stil propriu, de un pitoresc specific, prin imbinarea expresiilor rafinate, euforice, pline de finete, cu cele argotice, de mahala, din medii obscene. Stapan pe o rara orchestratie stilistica, scriitorul are sentimentul acut al nuanțelor, un extraordinar simț al amanuntului expresiv, e stapanit de voluptatea culorii, a policromiei. Fraza sa. e melopeica, plina de armonii interioare, desfasurandu-se in cadente, in largi perioade fluide, muzicale, cu prelungi acorduri. "

Theodor Vargolici

La fel ca si asupra lui Ion Pillat, despre Mateiu I. Caragiale s-a pastrat o tacere conspirativa, nefiind introdus pana de curand in manualele scolare si ocolit cu buna stiinta din antologii, unde ar fi trebuit sa se afle printre cei mai de seama prozatori interbelici.

Motivele nu sunt de natura politica, ci cu totul altele.

Pretentiile aristocratice ale lui Mateiu I. Caragiale, care-si cauta cu incapatanare descendenta nobiliara, fara a o gasi, deoarece, in realitate, era de origine modesta, nu conveneau politicii culturale din trecut.

Tematica operei sale de baza, Craii de Curtea-Veche nu corespundea conceptiei proletcultiste despre profilul moral al unui intelectual, deoarece fiul lui I.L. Caragiale ne descria patru personaje aristocratice, care se tineau de petreceri, de iubiri indecente, ori isi pierdeau timpul in taifasuri nefarsite, desfasurate intr-o atmosfera de epoca.

Prietenii dramaturgului I.L. Caragiale, avand cunostinta despre neintelegerile dintre tata si fiu, au extins in mod subtil aceste contradictii din domeniul personal in cel artistic, desi nici unul, nici celalalt nu au afisat public o astfel de atitudine. Poate ca si gelozia si teama prietenilor, ca fiul l-ar putea intrece ca prestigiu cultural pe tata au pastrat o nedreapta umbra asupra lui Mateiu I. Caragiale.

Astazi, opera sa a fost scoasa in adevarata ei lumina, iar autorul socotit ca unul dintre cei mai de seama prozatori din perioada interbelica. De exemplu, Ion Barbu, intrebat de un prieten ce scriitor contemporan prefera, el l-a numit fara ezitare pe Mateiu I. Caragiale.

Poate ca ar trebui sa ne oprim mai mult asupra relatiilor delicate dintre tata si fiu. Mateiu I. Caragiale, fiind un rafinat stilist si un cunoscator temeinic a doua limbi straine (franceza si germana), in care putea sa compuna ori sa redacteze un jurnal intim, il intrecea cu mult pe tatal sau in domeniul exprimarii elegante, ceea ce ii determina pe adversarii lui I.L. Caragiale sa-i opuna, iar pe prietenii lui sa neglijeze eventuala cariera artistica a fiului, desi ne amintim ca, pentru debutul lui Mateiu I. Caragiale, dramaturgul venise special de la Berlin, pentru a trata acest aspect cu criticul literar Garabct Ibraileanu, deplasandu-se la Iasi, unde a luat legatura si cu George

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Toparceanu, prilejuind tiparirea in Viata romaneasca a mai multor poezii ale lui Mateiu I Caragiale, din ciclul Pajere.

O oarecare retinere si chiar opozitie fata de gloria lui I.L.Caragiale s-a observat insa si din partea fiului, fapt consemnat de Cezar Petrescu, cel care, atunci cand si-a exprimat admiratia fata de "marele Caragiale" a observat ca Mateiu "si-a retras barbia in gulerul inalt, tare, demodat. A tamburizat cu varful degetelor in masa de stejar afumat. Buza de sus, copilareste imbunfnata, trada nemul时间irea, pe care zadarnic incerca s-o domine. A schimbat vorba. Am schimbat-o si eu. Dar am inteles ceea ce aveam sa verific mai tarziu de nenumarate ori. Nu-i placea sa auda de numele parintelui sau. Nu dintr-un sentiment epigonice, dintr-un complex de inferioritate scriitoriceasca. Era prea sigur de arta lui, pentru asemenea reactii nevolnice... Suferea insa de viata fara stil, pe care a dus-o I.L.Caragiale".

Adevarul este ca cei doi scriitori, tatal si fiul, sunt totusi opusi: in timp ce I.L.Caragiale este un mare ironic, folosind adesea un limbaj vulgar si caustic, cu efecte comice deosebite, Mateiu I.Caragiale este un rafinat al exprimarii, incercand prin frumusetea limbajului sa compenseze vulgaritatea faptelor despre care povesteste.

Opusi ori nu, intre cei doi, criticii literari au gasit si o asemanare. Asa, de exemplu, in Studiu introductiv la Craii de Curtea-Veche, editia 1968, criticul literar Theodor Vargolici afirma ca cei doi autori pot fi alaturati prin "predilectia pentru situatii extreme si coincidente ciudate" (Paul Zarifopol), si ca "atat in opera lui I.L.Caragiale cat si in cea a lui Mateiu, exista o pronuntata tendinta spre ironie si sarcasm, manifestata, evident, in nuante si tonalitati diferite". (Theodor Vargolici - prefata amintita).

Cert ramane insa faptul ca cei doi scriitori au multe puncte de vedere diferite, fiecare cu un camp propriu de investigatie si cu metode separate de creatie, asa cum au fost firile si comportamentul lor in viata si in lumea artelor, toate celelalte speculatii despre intelegerea ori neintelegerea dintre ei fiind doar elemente secundare, care tin mai mult de spectaculosul informatiei.

Ca mod de a scrie si ca tematica, Mateiu I.Caragiale poate fi apropiat de doi scriitori contemporani: Fanus Neagu, cu romanul sau Frumosii nebuni ai marilor orase si Eugen Barbu, cu Groapa.

Poeziile lui Mateiu I.Caragiale sunt adunate in grupajul Pajere, majoritatea lor fiind sonete. Ele au ca tematica evocarea trecutului nobiliar, ca in: Lauda cuceritorului, La Arges, Calugarita, Gradinile amagirii, fiind scrise prin folosirea cu maiestrie a unor arhaisme nobiliare, cu tenta de a da o coloratura istorica intregului ciclu.

In nuvela Remember este evocata lumea artelor, a castelelor feudale si a unor muzee istorice, precum si a unui personaj romantic, pe care autorul l-a cunoscut in Germania.

Sub pecetea tainei este inceputul unui roman, cu tenta politista, dar ramas neterminat.

Cartea care-l impune pe Mateiu I. Caragiale este romanul Craii de Curtea-Veche, infatisandu-i pe Pantazi, Pasadia si Pargu, de care se alatura povestitorul, actiunea fiind prezentata la persoana

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

intai. In timp ce Pantazi si Pasadia se trageau din familii stravechi si nobile, dar scapatate, Pargu era reprezentantul mocirlei morale bucurestene.

Desi faptele dezaprobrate sunt traite impreuna, povestitorul ii priveste cu admiratie pe cei doi si cu dispret pe Pargu, deoarece el considera ca atragerea la petreceri cu femei de conditie usoara se datoreze acestuia.

Pantazi si Pasadia duceau o viata dubla: ziua se ocupau de studiu, iar noaptea de betii si desfranare. Pargu este prezentat permanent ca un personaj negativ, punand la cale cele mai obscene petreceri. Dar sfarsitul romanului este invers comportamentului eroilor: Pantazi si Pasadia decad fata de categoria lor sociala, pe cand Pargu ajunge functionar de stat si mare diplomat.

Romanul Craii de Curtea-Veche exprima in mod deschis regretul autorului pentru marea nobilime care decade - precum si ambitia povestitorului de a trai in aceasta lume, ambitie pe care, daca n-a implinit-o in realitate, si-a imaginat-o in romanul sau, traind si el o dedublare rafinata si incarcata de semnificatii culturale.